

P.Z. br. 690

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/14-01/94

URBROJ: 65-14-07

Zagreb, 13. studenoga 2014.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 13. studenoga 2014. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Renatu Duku, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/14-01/80
Urbroj: 50301-09/06-14-6

Zagreb, 13. studenoga 2014.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Renatu Duku, pomoćnicu ministra pravosuđa.

 PREDSJEDNIK
Orsan Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA**

Zagreb, studeni 2014.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

Članak 1.

U Zakonu o upravnim sporovima (Narodne novine, br. 20/2010 i 143/2012) u članku 2. stavku 1. iza riječi: "osigurati" dodaju se riječi: "zakonitost i".

Članak 2.

U članku 13. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"(3) Za rješavanje u sporovima pokrenutim po tužbama više tužitelja u istoj stvari, koji nemaju prebivalište, boravište ili sjedište na istom području, mjesno nadležan je upravni sud na području kojeg javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ili je postupilo ima sjedište."

Dosadašnji stavci 3., 4., 5., 6. i 7. postaju stavci 4., 5., 6., 7. i 8.

Članak 3.

U članku 15. iza stavka 3. dodaju se stavci 4., 5., 6., 7., 8. i 9. koji glase:

"(4) O izuzeću predsjednika suda odlučuje predsjednik neposredno višeg suda, a o izuzeću predsjednika Visokog upravnog suda odlučuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(5) Nije dopušten zahtjev za izuzeće:

1. kojim se traži izuzeće svih sudaca nekoga suda ili svih sudaca koji bi mogli suditi u nekom predmetu
2. o kojem je već odlučeno
3. u kojem nije naveden obrazloženi razlog zbog kojeg se traži izuzeće.

(6) Stranka je dužna podnijeti zahtjev za izuzeće suca čim sazna da postoji razlog za izuzeće, a najkasnije do zaključenja rasprave, a ako nije bilo rasprave, do donošenja odluke.

(7) Nedopušten zahtjev za izuzeće odnosno zahtjev podnesen nakon roka iz stavka 6. ovoga članka se odbacuje.

(8) Odredbe o izuzeću sudaca primjenjuju se na odgovarajući način na savjetnike i zapisničare.

(9) Protiv rješenja kojim je odlučeno o izuzeću posebna žalba nije dopuštena."

Članak 4.

U članku 20. stavak 3. mijenja se i glasi:

“(3) Za tuženika radnje u sporu može poduzimati službena osoba javnopravnog tijela koja je donijela ili propustila donijeti odluku, postupila ili propustila postupiti, odnosno službena osoba javnopravnog tijela čija je odluka potvrđena osporavanom odlukom te druga osoba određena propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela. Za poduzimanje radnji u sporu čelnik javnopravnog tijela može ovlastiti drugu službenu osobu tog tijela. Tijela državne uprave i druga državna tijela po punomoći čelnika može zastupati državno odvjetništvo.“.

Članak 5.

U članku 21. dodaje se stavak 2. koji glasi:

“(2) Na pitanja valjanosti zastupanja koja nisu uređena ovim zakonom na odgovarajući način se primjenjuju odredbe kojima je uređeno zastupanje u parničnom postupku.“.

Članak 6.

U članku 24. stavku 3. iza riječi: “mogla saznati za odluku“ briše se točka te dodaju zarez i riječi: “a najkasnije pet godina nakon proteka roka iz stavka 1. ovoga članka.“.

Članak 7.

U članku 30. dodaje se stavak 2. koji glasi:

“(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka dopuštena je žalba.“.

Članak 8.

U članku 32. stavku 2. riječ: “osam“ zamjenjuje se brojkom: “30“, a brojka: “30“ brojkom: “60“.

Članak 9.

U članku 35. stavak 2. mijenja se i glasi:

“(2) Isprave ili dijelovi isprava u kojima je pristup ograničen ili zabranjen sukladno posebnim propisima javnopravno tijelo će posebno označiti. S takvim ispravama postupati će se sukladno tim propisima.“.

Članak 10.

U članku 37. stavku 1. riječ: “pojedinač“ zamjenjuje se riječima: “kojem je predmet dodijeljen u rad“.

U stavku 2. riječ: “pojedinač“ briše se.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

“(3) U pozivu će se navesti da se rasprava može održati i donijeti presuda i bez nazočnosti uredno obaviještene stranke.“.

Iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

“(4) Strankama se poziv mora uručiti najkasnije 15 dana prije održavanja ročišta na koje su pozvane, a u hitnim postupcima bez odgode.

(5) Sudac u pravilu zakazuje jedno ročište za raspravu radi izvođenja svih dokaza.“.

Članak 11.

U članku 39. stavak 1. mijenja se i glasi:

“(1) Sudac kojem je predmet dodijeljen u rad, utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerava jesu li uredno pozvane i jesu li opravdale svoj izostanak i nakon toga otvara raspravu i objavljuje predmet raspravljanja te rukovodi raspravom.“.

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

Stavak 4. briše se.

Dosadašnji stavci 5. i 6. postaju stavci 3. i 4.

Članak 12.

U članku 45. stavku 1. iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

“2. kad tužitelj umre ili prestane postojati, a spor se s obzirom na narav upravne stvari može nastaviti“.

Dosadašnja točka 2. postaje točka 3.

U stavku 2. točki 1. na kraju rečenice dodaju se riječi: “kao i kad sud odluči podnijeti zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju prava Europske unije ili o valjanosti akta koje su donijele institucije Europske unije,“.

Točka 3. briše se.

Članak 13.

U članku 46. stavku 1. točki 2. riječi: “člankom 68. stavkom 2.“ brišu se.

Članak 14.

Članak 54. mijenja se i glasi:

“(1) Sudac kojem je predmet dodijeljen u rad brine se o održavanju reda tijekom spora.

(2) Ako osoba koja sudjeluje u postupku u podnesku ili na ročištu vrijeđa sud ili druge sudionike u postupku, ometa rad ili se ne pokorava naredbama suda za održavanje reda, odnosno ako to učini osoba koja prisustvuje ročištu, sud će je opomenuti ili kazniti novčanom kaznom, a može je i udaljiti i kazniti novčanom kaznom prema pravilima kojima su uređene zaštita suda, stranaka i drugih sudionika od uvredljivih podnesaka i održavanje reda na glavnoj raspravi u parničnom postupku.

(3) Ako stranka ili zastupnik stranke bude udaljen iz sudnice, ročište će se održati i bez njihove prisutnosti.

(4) Ako iz sudnice bude udaljen zakonski zastupnik fizičke osobe, sud će odgoditi ročište ako je to potrebno radi zaštite prava i interesa zastupane stranke.“.

Članak 15.

U članku 60. stavku 2. točki 1. riječ: “odluka“ zamjenjuje se riječju: “presuda“.

U točki 3. riječ: “pojedince“ zamjenjuje se riječima: “odnosno članova sudskog vijeća“.

U točki 6. riječ: “odluke“ zamjenjuje se riječju: “presude“.

U stavku 6. iza riječi: „pojedince“ dodaju se riječi: “odnosno predsjednik vijeća“.

Članak 16.

U članku 61. stavku 2. riječ: “pojedince“ zamjenjuje se riječima: “kojem je predmet dodijeljen u rad“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

“(3) Na objavi presude javno će se pročitati izreka i ukratko obrazložiti presuda.“.

U stavku 4. riječ: “odmah“ zamjenjuje se riječima: “na ročištu na kojem je rasprava zaključena“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

“(5) Ročište na kojem se presuda objavljuje održat će se neovisno o tome jesu li stranke o njemu uredno obaviještene, odnosno jesu li pristupile na ročište.“.

Članak 17.

Članak 62. mijenja se i glasi:

“Presuda se dostavlja svim strankama u sporu pisanim ili elektroničkim putem i otprema u roku od 15 dana od dana objave, a ako nije objavljena od njezina donošenja.“.

Članak 18.

U članku 65. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

“(2) Rješenja koja se odnose na upravljanje postupkom donosi sudac kojem je predmet dodijeljen u rad.“.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 3. riječ: “pojedinaac“ zamjenjuje se riječima: “kojem je predmet dodijeljen u rad“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 19.

U članku 66. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3., 4., 5. i 6. postaju stavci 2., 3., 4. i 5.

Dosadašnji stavak 6. koji postaje stavak 5. mijenja se i glasi:

“Žalba odgađa izvršenje pobijane presude.“.

Članak 20.

Iza članka 66. dodaje se članak 66.a koji glasi:

“Članak 66.a

(1) Žalba nije dopuštena protiv presude kojom je pojedinačna odluka javnopravnog tijela poništena ili oglasena ništavom i predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, ni protiv presude kojom je sud naložio donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku.

(2) Protiv dijela presude iz članka 89. stavka 4. ovog Zakona u koji je uključen sadržaj sudske nagodbe, žalba nije dopuštena.“.

Članak 21.

U članku 68. stavku 2. riječ: “spor“ zamjenjuje se riječima: “postupak po žalbi“.

Članak 22.

U članku 71. stavku 1. iza riječi: “nepravodobnu žalbu“ dodaje se zarez i riječi: “nedopuštenu žalbu“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

“(3) Primjerak uredne žalbe dostavit će prvostupanjski sud protivnoj stranci koja može u roku od petnaest dana od primitka žalbe podnijeti tome sudu odgovor na žalbu. Odgovor na žalbu se predaje sukladno pravilima o predaji podnesaka.“.

Iza stavka 3. dodaju se stavci 4., 5. i 6. koji glase:

“(4) Primjerak odgovora na žalbu dostavit će prvostupanjski sud žalitelju bez odgode.

(5) Nakon primitka odgovora na žalbu ili nakon proteka roka za odgovor na žalbu sud će žalbu i odgovor na žalbu, ako je podnesen, sa svim spisima dostaviti drugostupanjskom sudu.

(6) Protiv rješenja prvostupanjskog suda kojim je žalba odbačena može se podnijeti žalba.“.

Članak 23.

U članku 72. oznaka stavka 1. briše se, a u dosadašnjem stavku 1. iza riječi: “nepravodobnu žalbu,“ dodaju se riječi: “nedopuštenu žalbu,“.

Stavci 2., 3., 4. i 5. brišu se.

Članak 24.

U članku 75. stavku 5. riječi: “strankama“ zamjenjuju se riječima: “upravnom sudu koji ju dostavlja strankama.“.

Članak 25.

U članku 76. stavku 1. na kraju točke 5. točka se zamjenjuje zarezom te se dodaju točke 6. i 7. koje glase:

“6. ako stranka sazna za nove činjenice ili nađe ili stekne mogućnost da upotrijebi nove dokaze na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrijebljeni u prijašnjem sudskom postupku,

7. ako zainteresiranoj osobi nije bila dana mogućnost da sudjeluje u upravnom sporu.“.

Članak 26.

U članku 78. stavku 1. iza riječi: “pravomoćne presude“ dodaju se riječi: “i rješenja“.

Iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4., 5. i 6. koji glase:

„(4) Nepravovremen zahtjev ili zahtjev koji je podnijela neovlaštena osoba sud će odbaciti rješenjem.

(5) Ako nadležni sud ne odbaci zahtjev, dostavit će ga protivnoj stranci koja može u roku od 30 dana podnijeti odgovor na zahtjev.

(6) Vrhovni sud Republike Hrvatske rješava o zahtjevu na nejavnoj sjednici, a pobijanu odluku ispituje samo u granicama zahtjeva.“.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 7. i 8.

Članak 27.

U članku 80. stavku 1. riječ: “Presuda“ zamjenjuje se riječima: “Pravomoćna presuda“.

Članak 28.

Članak 81. mijenja se i glasi:

„(1) Izvršenje presude dužan je osigurati tuženik, odnosno tijelo nadležno za izvršenje.

(2) U izvršenju presude tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje obvezno je postupiti sukladno izreci presude, najkasnije u roku od 60 dana od dostave pravomoćne presude, pri čemu je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama suda.

(3) Ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje ne izvrši presudu u određenom roku, ili ako u izvršenju presude postupi protivno njenoj izreci, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, tužitelj može zahtjevom za izvršenje od prvostupanjskog suda zahtijevati izvršenje presude, odnosno zatražiti utvrđenje nedopustivosti izvršenja.

(4) Izvršenje se provodi prema pravilima kojima je uređeno izvršenje u općem upravnom postupku.

(5) Sud će rješenjem odbaciti zahtjev za izvršenje podnesen od strane neovlaštene osobe, te preuranjeni ili nepravodobni zahtjev.

(6) Sud će rješenjem odbiti zahtjev za izvršenje ako je presuda izvršena prije donošenja odluke o zahtjevu, ako je zahtjev upravljen prema tijelu koje nije obveznik izvršenja presude, te ako je zahtjev neosnovan iz drugih razloga.

(7) Rješenje kojim je zahtjev usvojen i određeno prisilno izvršenje presude, odnosno utvrđena nedopustivost izvršenja dostavlja se i tijelu koje je prema posebnim propisima nadležno za nadzor nad javnopravnim tijelom nadležnim za izvršenje.

(8) Odgovornoj osobi u nadležnom javnopravnom tijelu koje iz neopravdanog razloga ne postupi u skladu s odredbama stavaka 1. i 2. ovoga članka, sud može izreći novčanu kaznu do visine jednomjesečne prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj.

(9) Odgovornom osobom u smislu stavka 8. ovoga članka smatra se čelnik nadležnog javnopravnog tijela.

(10) Protiv rješenja upravnog suda iz stavaka 5., 6., 7. i 8. ovoga članka žalba je dopuštena, a postupak po žalbi hitan.

(11) Zbog štete nastale neizvršenjem, odnosno nepravovremenim izvršenjem presude donijete u upravnom sporu tužitelj ima pravo na naknadu koja se ostvaruje u sporu pred nadležnim sudom.“.

Članak 29.

U članku 82. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Rješenje protiv kojeg žalba nije dopuštena izvršava sud koji je rješenje donio.“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Na izvršenje pravomoćnih rješenja odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona o izvršenju pravomoćnih presuda.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 30.

U članku 83. stavku 2. iza riječi: “po službenoj dužnosti“ dodaju se zarez i riječi: “na temelju obavijesti građana, pučkog pravobranitelja“.

Članak 31.

U članku 84. stavku 3. brojka: “3.“ zamjenjuje se brojkom: “4.“.

Članak 32.

U članku 89. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Na izvršenje nagodbe odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima je uređeno izvršenje sudske presude.“.

Članak 33.

Odredbe članaka 1. do 5., članaka 7. do 24., članaka 26. do 29. i članaka 31. i 32. ovoga Zakona primjenjuju se na započete, a nedovršene upravne sporove pred upravnim sudovima.

Članak 34.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME UREĐUJU

Ključni element reforme upravnog spora koja je započela donošenjem Zakona o upravnim sporovima 2010. godine te se nastavila njegovom izmjenom 2012. godine bilo je prerastanje upravnih sudova u sudove pune jurisdikcije, koji odlučuju na temelju usmene rasprave.

Zakonom o upravnim sporovima (Narodne novine, br. 20/2010 i 143/2012) uređeno je područje upravnog spora na način koji je u primjeni tog zakona pokazao određene nedorečenosti. U praksi se pokazalo da prvostupanjski sudovi vrlo rijetko koriste svoje reformacijske ovlasti, a upravni spor se i danas, kao nekad, uglavnom, svodi na spor o zakonitosti upravnog akta, koji rezultira kasacijskom presudom ili presudom kojom se tužba odbija, a protiv kojih žalba nije dopuštena. Kao posljedica ovakvog normativnog uređenja, donošene su individualne, odmah pravomoćne odluke, koje karakterizira raznolikost i neujednačenost sudske prakse, što svakako dovodi do nejednakosti građana i pravne nesigurnosti.

Prema tome, zbog ograničavanja prava na žalbu protiv presude upravnog suda (članak 66. stavak 2. Zakona o upravnim sporovima), dovedena je u pitanje učinkovita sudska zaštita prava građana u upravnom sporu.

Osim ovoga najvažnijeg pitanja, važeći Zakon je podnormiran u mnogim odredbama koje se odnose na sam postupak i neke važne institute, poput instituta izuzeća, prekida postupka, pristupa sudu u obnovi spora i postupku ocjene zakonitosti općih akata. Zakon o upravnim sporovima ne uređuje raspravu i suđenje u vijeću pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske te je i takve odredbe potrebno urediti.

S obzirom na važnost sustavnog uređenja područja upravnog prava uređenje sudske nadzora zakonitosti rada uprave, jer zajamčeni stupanj sudske zaštite i njena učinkovitost predstavljaju osnovu svakog modernog pravnog sustava i imaju izravni učinak na razvoj poduzetništva koje velikim dijelom ovisi upravo o odlukama javnopravnih tijela i njihovoj zakonitosti, bilo je nužno predložiti kvalitetniji normativni okvir upravnog sudovanja.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima omogućit će se žalbenom sudu ostvarenje propisane funkcije te time osigurati ujednačenost sudske prakse, a spriječiti rastuću pravnu nesigurnost građana te će se, ujedno, precizirati odredbe o mjesnoj nadležnosti, prekidu postupka, izuzeću, rukovođenju raspravom, objavi presude i odlučivanju u upravnom sporu i postupku ocjene zakonitosti općih akata.

Svime navedenim poboljšat će se kvaliteta upravnog spora, ujednačiti sudska praksa, omogućiti kvalitetniju kontrolu rada javnopravnih tijela, stvoriti stabilno pravno okruženje, a sucima upravnih sudova pružiti kvalitetniji procesni okvir za postupanje.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

Ovim člankom dopunjen je članak 2. stavak 1. važećeg Zakona, jer je jedan od ciljeva Zakona osiguranje objektivne zakonitosti što je bilo neopravdano izostavljeno iz važećeg teksta Zakona.

Članak 2.

Članak 13. važećeg Zakona uređuje mjesnu nadležnost upravnih sudova. Dodanim stavkom 3. rješava se dosad neregulirana situacija u kojoj se jedna odluka javnopravnog tijela odnosi na više osoba koje imaju različito prebivalište, boravište ili sjedište. Predloženo je da za spor, u takvom slučaju, bude nadležan onaj sud na čijem području se nalazi sjedište javnopravnog tijela koje je donijelo odluku u prvom stupnju ili je postupilo.

Članak 3.

U članku 15. važećeg Zakona nedostajale su odredbe o tome tko odlučuje o izuzeću predsjednika suda, o tome kada se i kako zahtjev za izuzeće podnosi te kada nije dopušten. Dopunom su navedeni nedostaci otklonjeni.

Članak 4.

Izmijenjenim stavkom 3. članka 20. važećeg Zakona se prvostupanjskom tijelu čija je odluka potvrđena osporavanom odlukom drugostupanjskog tijela daje ovlast za poduzimanje radnji za tuženika u sporu te propisuje da tuženo tijelo može zastupati i državno odvjetništvo. Normirano rješenje doprinijet će se poštivanju načela učinkovitosti budući da će se troškovi postupka (ponajprije putni troškovi), obzirom na manju prostornu udaljenost ovih tijela od sjedišta suda, bitno smanjiti, a također će se i skratiti trajanje spora, budući da će se skratiti vrijeme potrebno za dostavu podnesaka i akata, kao i rokovi u kojima se može zakazati rasprava te rokovi za očitovanje na navode protivne stranke. Pritom će se također doprinijeti kvaliteti upravnog spora, budući da je u predmetima u kojima je drugostupanjska odluka potvrđena prvostupanjskom odlukom sve dokazne radnje u pravilu provelo upravo prvostupanjsko tijelo, koje samim tim ima i najviše saznanja o predmetu u kojem je donesena osporavana odluka, a smanjit će se i opterećenje na drugostupanjsko tijelo koje je donijelo osporavanu odluku, naročito imajući u vidu činjenicu nedostatnih kapaciteta tih tijela.

Članak 5.

Odredbe članka 21. važećeg Zakona nisu regulirale procesni alat za ocjenu valjanosti zastupanja stranke u upravnom sporu pa je dodanim stavkom 2. i taj problem riješen pozivom na odgovarajuću primjenu pravila parničnog postupka.

Članak 6.

Dopunom odredbe članka 24. stavka 3. važećeg Zakona utvrđen je objektivni rok protekom kojeg se upravni spor više ne bi mogao pokrenuti, što se u praksi javnopravnih tijela pokazalo neophodnim radi zaštite pravnog instituta pravomoćnosti, načela pravne sigurnosti, kao i radi zaštite stečenih prava stranaka u upravnom postupku, budući da postojeće odredbe koje vrlo

široko definiraju tko može biti tužiteljem, bitno otežavaju, a u slučajevima da upravni spor nije pokrenut i posve onemogućavaju, nedvojbeno određivanje datuma te iskazivanje pravomoćnosti upravnog akta.

Članak 7.

U članku 30. predlaže se najvažnija izmjena, jer se dodavanjem stavka 2. omogućuje pravo žalbe na sva rješenja koja se odnose na pristup sudu. Izmjenom se osigurava temeljno pravo stranke i izravno omogućuje ujednačavanje sudske prakse kroz nadzor sudskih odluka od strane Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, koji je ustrojen kao žalbeni sud, a koji zbog dosadašnjeg ograničavanja prava na žalbu tu funkciju ne može ostvarivati.

Članak 8.

Izmjene u članku 32. odnose se na potrebu produljenja rokova za odgovor na tužbu. Naime, u praksi se pokazalo da tuženici ne raspolažu podacima, niti spisom predmeta za sastavljanje odgovora i dostavu spisa na kojem temelji svoj odgovor, već moraju prethodno pribaviti spis od javnopravnog tijela prvog stupnja. S obzirom na dislociranost javnopravnih tijela prvog stupnja te njihove stvarne mogućnosti da izvrše distribuciju spisa potrebno je produžiti vremenski raspon u okviru kojeg se mora udovoljiti traženju suda za dostavom spisa i odgovorom na tužbu. Time bi se izbjeglo da sud uslijed nedostavljanja spisa donosi presudu kojom poništava rješenje tuženika bez da ulazi u meritum spora.

Članak 9.

Izmjena stavka 2. članka 35. važećeg Zakona potrebna je radi usklađivanja sa zakonima kojima je propisana tajnost i zaštita podataka. Naime, bez tzv. izjave povjerljivosti iz članka 20. Zakona o tajnosti podataka ni suci ne mogu obaviti uvid u klasificirane podatke. Osim osoba navedenih u spomenutom članku svi drugi moraju biti certificirani. U odnosu na Zakon o zaštiti osobnih podataka postoje ograničenja uvida u podatke npr. evidencije o kažnjavanju, prekršajna evidencija, podaci o spolu, rasi, vjeroispovijesti i sl. koji se u pravilu ne smiju koristiti bez propisanog objektivnog razloga.

Članak 10.

Odredbe članka 37. su modificirane pa se s predloženim dopunama i izmjenama članak sada odnosi na održavanje, a ne samo na zakazivanje rasprave. Zbog toga što i Visoki upravni sud Republike Hrvatske sudi kao prvostupanjski sud, a i kao drugostupanjski sud održava raspravu, bilo je potrebno ovlasti o određivanju i održavanju rasprave vezati uz onog suca kojem je predmet dodijeljen u rad. Sadržaj poziva za raspravu i potrebna upozorenja sada su usklađena s pravilima u parničnom postupku, a dodano je i pravilo potrebe koncentracije rasprave.

Članak 11.

Odredba članka 39. stavka 1. određuje postupanje suca na raspravi.

Članak 12.

Važećim člankom 45. nije bio reguliran najčešći razlog zbog kojeg se spor prekida, a to je smrt ili prestanak postojanja stranke, što je sada normirano. Brisanje točke 3. u stavku 2. članka 45. je potrebno, jer ta odredba propisuje da sud može prekinuti spor kada je to zakonom propisano, što je protivno stavku 1. točki 2. istog članka koja propisuje da sud mora prekinuti spor kada je to zakonom propisano. U stavku 2. točki 1. dodana je odredba koja omogućuje prekid postupka kada sud postavi prethodno pitanje Sudu Europske unije.

Članak 13.

U odredbama članka 46. regulirane su situacije u kojima se upravni spor obustavlja. U stavku 1. točki 2. ovoga članka, je navedeno da se spor obustavlja i u slučaju povlačenja ili odustajanja od žalbe. Takvu je odredbu potrebno brisati, jer ako je izjavljena žalba na presudu to znači da je ona već donesena pa se spor ne može obustavljati, već se može obustaviti samo žalbeni postupak.

Članak 14.

U svrhu boljeg normiranja ovlasti za održavanje reda bilo je potrebno izmijeniti odredbe članka 54., sada se pravila o održanju reda odnose i na javnost na raspravi, a ne samo na sudionike spora kako je to do sada bilo riješeno. Ujedno je određeno kada se ročište može održati bez stranke koja je udaljena, a kada se mora dogoditi.

Članak 15.

Odredbe članka 60. su precizirane te dopunjene radi suđenja u vijeću.

Članak 16.

Izmjene u članku 61. odnose se na usklađivanje odredbi o objavi presude s pravilima u parničnom postupku i preciziranja da presudu objavljuje sudac koji je vodio raspravu (to je sudac kojem je predmet dodijeljen u rad).

Članak 17.

Prijašnji stavci 1. i 2. članka 62. su spojeni i odredba je izmijenjena na način da je određen rok za otpremu presude bez obzira je li donesena nakon rasprave ili bez nje.

Članak 18.

Predloženom odredbom preciziraju se odredbe članka 65. radi suđenja u vijeću.

Članak 19.

Predloženom izmjenom briše se odredba stavka 2. članka 66. važećeg Zakona, koja je onemogućavala Visoki upravni sud Republike Hrvatske da ispunjava svoju zakonsku obvezu. Naime, u najvećem broju upravnih sporova donošene su presude protiv kojih žalba nije bila dopuštena što je dovelo do raznolike i neujednačene sudske prakse, a posljedično do pravne nesigurnosti građana u ovom pravnom području. Stavak 6. bilo je nužno brisati, jer je

kontradiktoran članku 10. važećeg Zakona prema kojem tek pravomoćne presude obvezuju, a time se sprječavaju i negativne posljedice koje bi izvršenje nepravomoćne presude moglo izazvati.

Članak 20.

Ovim člankom dodaje se u tekst Zakona novi članak 66.a kojim se ograničava pravo na žalbu u slučaju kada je prvostupanjski upravni sud prvi puta poništio ili oglasio ništavom odluku javnopravnog tijela te protiv presude kojom je sud naložio donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku, kao i kada izreka presude sadrži nagodbu stranaka. Odredbom se omogućava da javnopravno tijelo, vezano uputom i pravnim stavom prvostupanjskog suda ispravi uočenu nezakonitost.

Članak 21.

Odredbu članka 68. važećeg Zakona potrebno je izmijeniti, jer je spor dovršen presudom ili rješenjem prvostupanjskog suda pa u slučaju povlačenja ili odricanja od žalbe treba obustaviti žalbeni postupak.

Članak 22.

Izmijenjeni stavak 3. članka 71. i dodani stavci 4. i 5. određuju postupak po žalbi prije meritornog rješavanja o žalbi, na način da je distribucija uredne žalbe i odgovora na žalbu sada normirana kao obveza prvostupanjskog suda, kao što je to propisano u svim drugim postupcima. Stavak 6. je dodan, jer se protiv rješenja kojim prvostupanjski sud žalbu odbacuje, mora dopustiti žalba.

Članak 23.

Odredbu članka 72. stavka 1. bilo je potrebno dopuniti slučajevima kada žalba nije dopuštena, a prvostupanjski je sud propustio odbaciti takvu žalbu. Brisani su preostali stavci ovoga članka, jer je slanje žalbe i odgovora na žalbu normirano u izmijenjenom članku 71.

Članci 24.

Izmjene u članku 75. stavku 5. potrebne su radi usklađenja sa svim ostalim procesnim propisima pa je određeno da distribuciju presude višeg suda obavlja prvostupanjski sud, što olakšava evidentiranje i iskazivanje pravomoćnosti.

Članak 25.

U odredbi članka 76. stavku 1. određuju se uvjeti pod kojima je dopušteno obnoviti sudski spor. U toj su odredbi, neopravdano, bili izostavljeni uvjeti koji se odnose na nove činjenice i dokaze, kao i na pravo pristupa sudu zainteresiranih osoba, što je dodavanjem točaka 6. i 7. ispravljeno.

Članak 26.

Dopunom članka 78. ispravlja se neopravdana podnormiranost instituta izvanrednog preispitivanja zakonitosti pravomoćne sudske odluke, jer sadašnja odredba ne sadržava

odredbe za postupanje nakon podnošenja prijedloga. Sada se jasno propisuje obveza dostavljanja prijedloga na odgovor protivnoj stranci, rok za taj odgovor i određuju se granice ispitivanja zahtjeva.

Članak 27.

Odredba stavka 1. članka 80. je izmijenjena, jer žalba ima suspenzivni karakter pa je sada uređeno da se može izvršiti samo pravomoćna presuda koja je postala izvršna.

Članak 28.

Izmijenjenim člankom 81. želi se postići objektivniji rok za izvršenje sudske odluke, koji sada iznosi 60 dana od dana dostave pravomoćne presude, ali i osigurati hijerarhijsku nadređenost sudskih odluka. Stoga je naglašena obveznost sudske presude, više nema nepotrebnog razlikovanja između meritornih i kasacijskih presuda, precizirana je situacija kada izvršenje presude nije upravljeno prema tuženiku, već prema drugom tijelu (najčešće prvostupanjskom), normirana je mogućnost iniciranja sudskog postupka za izvršenje presude, i to kako u slučajevima šutnje uprave, kao i kod ne postupanja u skladu s uputama u presudi. Također je određeno da se o nepoštivanju izvršavanja sudske odluke obavještava tijelo nadležno za nadzor tijela koje je bilo u obvezi presudu izvršiti.

Odgovornoj osobi u nadležnom javnopravnom tijelu koje nije postupilo po sudskoj odluci sud može izreći novčanu kaznu do visine jednomjesečne prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj. Definirano je tko se smatra odgovornom osobom u smislu stavka 8. ovoga članka, to je čelnik nadležnog javnopravnog tijela, te je ujedno određena mogućnost iniciranja parnice radi naknade štete nastale neizvršenjem sudske presude.

Odredbe o odbacivanju i odbijanju zahtjeva za izvršenje podnesenog sudu sada upotpunjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku po čijim se odredbama izvršenje provodi, a postupak po žalbi protiv sudskog rješenja, kojim je odlučeno o zahtjevu za izvršenje, normiran je kao hitan postupak.

Članak 29.

Izmjena stavka 1. članka 82. važećeg Zakona se odnosi na rješenja protiv kojih žalba nije dopuštena, a koja rješenja izvršava sud koji ih je donio.

Članak 30.

Prema važećem članku 83. predstavnici javnosti nisu bili ovlašteni obavijestiti sud o potrebi ocjene zakonitosti općeg akta pa se postupak provodio samo ako je na temelju takvog općeg akta javnopravno tijelo donijelo pojedinačnu odluku kojom se vrijeđa njihovo pravo ili pravni interes. Dopunom članka 83. stavka 2. omogućava se sudu ocjena zakonitosti općeg akta javnopravnog tijela i povodom obavijesti građana, čime se odredba usklađuje s Konvencijom o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhuškom konvencijom), a inicijativa za pokretanje ovoga postupka dana je i pučkom pravobranitelju.

Članak 31.

Izmijenjen je stavak 3. članka 84. tako da se sada smatra pravovremenim i onaj zahtjev koji je predan nenadležnom sudu. Naime odredba stavka 4. članka 25. važećeg Zakona bila je ranije neopravdana izostavljena.

Članak 32.

Dodavanjem stavka 5. riješeno je da se na izvršenje sudske nagodbe odgovarajuće primjenjuju odredbe o izvršenju sudske presude.

Članak 33.

Predloženom odredbom određuje se primjena pobrojanih odredbi na postupke u tijeku. Riječ je o odredbama koje poboljšavaju i preciziraju procesne alate vođenja upravnog spora.

To su slijedeće odredbe: članak 1. dodaje objektivnu zakonitost kao jedan od osnovnih ciljeva zakona, članak 2. uređuje mjesnu nadležnost, članak 3. se odnosi na izuzeće suca, članak 4. daje ovlast prvostupanjskom javnopravnom tijelu na zastupanje u sporu, članak 5. upućuje na odgovarajuću primjenu Zakona o parničnom postupku kod ocjene valjanosti zastupanja stranke, članak 7. omogućuje žalbu protiv rješenja koja onemogućuju pristup sudu, članak 8. objektivno produžuje rokove za dostavu spisa i pripremu za spor, članak 9. određuje postupanje s ispravama koje su tajne, članak 10. se odnosi na suđenje u vijeću i koncentraciju rasprave, članak 11. određuje postupanje suca na raspravi, članak 12. dopunjuje odredbe o prekidu, članak 13. ispravlja normativnu nelogičnost te sada određuje da se kod odreknuća od žalbe i njenog povlačenja upravni spor ne obustavlja, članak 14. regulira održavanje reda na raspravi, članci 15. i 16. potrebni sujer se važeće odredbe nisu odnosile na suđenje u sudskom vijeću, a određen je i rok za objavu presude, članak 17. određuje način i dostavu presude, članak 18. služi suđenju u vijeću, članci 19. i 20. omogućuju ostvarenje izvorne nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, članak 21. uređuje obustavu postupka po žalbi, članak 22. određuje postupanje prvostupanjskog suda po žalbi, a članak 23. postupanje Visokog upravnog suda Republike Hrvatske po žalbi, članak 24. uređuje način distribucije pravomoćne odluke, članak 26. upotpunjuje postupak povodom zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne sudske odluke, članci 27., 28. i 29. reguliraju izvršenje sudskih odluka, članak 31. omogućuje postupanje Visokog upravnog suda Republike Hrvatske kada je zahtjev za ocjenu zakonitosti predan nenadležnom tijelu i članak 32. propisuje odgovarajuću primjenu odredbe o izvršenju presude i na izvršenje nagodbi.

Pobrojanim odredbama ne utječe se na stečena prava stranaka bilo u procesnom ili materijalno pravnom smislu. Povratno djelovanje u ustavnopravnom smislu postoji samo ako propis djeluje na pravomoćno okončane predmete. Samo propis kojim se ukida stečeno pravo retroaktivan je u strogom smislu značenja zabrane povratnog djelovanja. Cilj ove odredbe je da se primjenom navedenih odredbi predloženog zakona omogući efikasnije vođenje postupaka pred upravnim sudovima te da se u žalbenom postupku omogući drugostupanjsko sudovanje, a time usklađivanje sudske prakse i pravna sigurnost građana.

Članak 34.

Određuje se stupanje Zakona na snagu.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Nakon rasprave o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima, kao i rasprave na plenarnoj sjednici Hrvatskoga sabora, Konačni prijedlog zakona izmijenjen je u skladu s prijedlozima i primjedbama Odbora za zakonodavstvo i Odbora za pravosuđe Hrvatskoga sabora te zainteresirane stručne javnosti.

Brisana je odredba članka 2. Prijedloga zakona zbog toga da se izbjegne preširoko tumačenje pojma upravni akt kao predmeta upravnog spora, dodan je članak 4. kojim se prvostupanjskom tijelu omogućava zastupanje tuženika pred sudom, novim člankom 6. određen je objektivni rok nakon kojeg se upravni spor više ne može pokrenuti, radi osiguranja pravomoćnosti akta, u članku 9. izvršena je jezična usklađenost s propisima koji uređuju zaštitu podataka, člankom 12. dodano je da se postupak prekida i kada sud postavlja prethodno pitanje Sudu Europske unije, a u članku 19. naznačena je suspenzivnost žalbe.

Zbog podnormiranosti instituta izvanrednog preispitivanja pravomoćne sudske odluke bilo je potrebno novim člankom 26. urediti i to područje, te se sada jasno propisuje obveza dostavljanja prijedloga na odgovor protivnoj stranci, rok za taj odgovor i određuju se granice ispitivanja zahtjeva.

U svrhu osiguranja učinkovitosti upravnog sudovanja u Konačnom prijedlogu zakona precizirane su odredbe o izvršenju sudskih odluka pa je tako u novom članku 27. određeno da se izvršava pravomoćna presuda, članak 28. dopunjuje odredbu članka 81. tako da su sada precizirani slučajevi u kojima stranka može zahtijevati od suda izvršenje presude koju javnopravno tijelo nije izvršilo, određen je način izvršenja sudske presude, kao i posljedice neizvršavanja, dok se novi članak 29. odnosi na izvršenje rješenja. Člankom 30. usvojen je prijedlog zainteresirane javnosti te je među ovlaštenika podnošenja obavijesti, radi iniciranja postupka ocjene zakonitosti općeg akta, sada uvršten i pučki pravobranitelj, a dodana je i odredba članka 32. kojom se na izvršenje sudske nagodbe odgovarajuće primjenjuju odredbe o izvršenju sudske presude.

Ujedno je precizirana odredba sadašnjeg članka 33. te se njome određuje koje se odredbe Zakona primjenjuju na postupke u tijeku. Riječ je o odredbama koje poboljšavaju i preciziraju procesne alate vođenja upravnog spora. Pobrajanim odredbama ne utječe se na stečena prava stranaka bilo u procesnom ili materijalnopravnom smislu.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Nije prihvaćena sugestija pučke pravobraniteljice da se ocjena zakonitosti statuta propiše u nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, jer se o tom pitanju Ustavni sud Republike Hrvatske izjasnio i svoj stav argumentirao, a rok od 30 dana za pokretanje postupka je, po mišljenju predlagatelja, dostatan kada se postupa povodom odluke javnopravnog tijela, a kada se postupa po službenoj dužnosti roka nema.

Nije prihvaćena sugestija da se ovim Zakonom uredi pitanje edukacije sudaca i službenika te licenciranje službenika odnosno čelnika javnopravnih tijela, jer ta pitanja treba riješiti odgovarajućim programima cijeloživotnog obrazovanja i organizacijskim propisima, a ne ovim Zakonom.

Nije prihvaćena sugestija da se u nadležnost upravnih sudova normira postupak prethodnog utvrđivanja diskriminacije, jer diskriminatorno ponašanje javnopravnog tijela predstavlja nezakonito postupanje, normirano u definiciji predmeta upravnog spora iz članka 3. Zakona o upravnim sporovima.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEGA ZAKONA KOJE SE
MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Cilj Zakona

Članak 2.

(1) Cilj je ovoga Zakona osigurati sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela.

(2) Javnopravnim tijelom u smislu ovoga Zakona smatra se tijelo državne uprave i drugo državno tijelo, tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravna osoba koja ima javnu ovlast i pravna osoba koja obavlja javnu službu (pružatelj javnih usluga).

Mjesna nadležnost

Članak 13.

(1) Za rješavanje u sporu mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište, ako zakonom nije drukčije propisano. Ako tužitelj nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na području kojeg tužitelj ima boravište.

(2) Ako tužitelj nema prebivalište, boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ili je postupilo ima sjedište.

(3) U sporovima koji se odnose na nekretninu ili na pravno pitanje koje je povezano s nekim mjestom, mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg se nalazi ta nekretnina ili mjesto s kojim je povezano to pravno pitanje.

(4) U sporovima koji se odnose na upravne ugovore mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg se nalazi sjedište javnopravnog tijela koje je stranka ugovora.

(5) U sporovima koji se odnose na brodove i zrakoplove hrvatske državne pripadnosti ili u stvarima u kojima je povod za vođenje spora nastao na brodu ili zrakoplovu hrvatske državne pripadnosti mjesno je nadležan upravni sud prema matičnoj luci broda ili zrakoplova.

(6) Sukob mjesne nadležnosti između upravnih sudova na prijedlog stranke ili suda bez odgode rješava Visoki upravni sud.

(7) U slučaju spriječenosti nadležnog upravnog suda za rješavanje određenog upravnog spora Visoki upravni sud će na prijedlog stranke ili suda odrediti koji će sud preuzeti rješavanje spora.

Izuzete

Članak 15.

(1) Sudac ne može odlučivati niti sudjelovati u sporu:

1. ako je sam stranka, zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke ili ako je sa strankom u odnosu suovlaštenika ili suobveznika,

2. ako mu je stranka ili zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj do četvrtog stupnja, ili mu je bračni drug, izvanbračni drug ili srodnik po tazbini do drugog stupnja, bez obzira na to je li brak prestao ili nije,

3. ako je skrbnik, posvojitelj ili posvojenik stranke, njezina zakonskog zastupnika ili opunomoćenika,

4. ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke u upravnom postupku ili prvostupanjskom upravnom sporu,

5. ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost.

(2) Čim sudac sazna da postoji koji od razloga za izuzete, prekinut će svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda, koji će rješenjem odlučiti o izuzeću suca i odrediti drugog suca.

(3) Izuzete suca može tražiti i stranka.

Poduzimanje radnji u upravnom sporu

Članak 20.

(1) Tužitelj i zainteresirana osoba mogu poduzimati radnje u sporu ako su potpuno poslovno sposobni, odnosno u granicama svoje poslovne sposobnosti.

(2) Za tužitelja ili zainteresiranu osobu radnje u sporu može poduzimati osoba ovlaštena za zastupanje, zajednički predstavnik i zajednički opunomoćenik skupine osoba.

(3) Za tuženika radnje u sporu može poduzimati službena osoba javnopravnog tijela koja je donijela ili propustila donijeti odluku, postupila ili propustila postupiti te druga osoba određena propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela. Za poduzimanje radnji u sporu čelnik tuženika može ovlastiti drugu službenu osobu javnopravnog tijela. Tijela državne uprave i druga državna tijela po punomoći čelnika može zastupati državno odvjetništvo.

(4) Radnja u sporu koju poduzima osoba ovlaštena za zastupanje ima isti pravni učinak kao da je poduzima i sama stranka.

(5) Sud može, kada to smatra korisnim za razrješenje spora, pozvati tužitelja ili zainteresiranu osobu koje zastupa osoba ovlaštena za zastupanje da se osobno odazovu i izjasne o određenim činjenicama.

(6) Na poslovnu sposobnost fizičke osobe na odgovarajući se način primjenjuju odredbe kojima je uređena poslovna sposobnost fizičke osobe u parničnom postupku.

Zastupanje tužitelja i zainteresirane osobe

Članak 21.

Osoba ovlaštena za zastupanje tužitelja i zainteresirane osobe u sporu je zakonski zastupnik, zajednički predstavnik i opunomoćenik. Osoba ovlaštena za zastupanje dužna je pri prvoj radnji u sporu podnijeti dokaz o ovlasti za zastupanje stranke.

Rok za podnošenje tužbe

Članak 24.

(1) Tužba se podnosi sudu u roku od 30 dana od dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje.

(2) Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili propuštanja postupanja u propisanom roku tužba se sudu podnosi najranije osam dana nakon proteka propisanog roka.

(3) Ako pojedinačna odluka nije dostavljena stranci sukladno propisanim pravilima o dostavi, tužba se može podnijeti u roku od 90 dana od dana kad je stranka saznala ili je mogla saznati za odluku.

(4) Ako pojedinačna odluka u uputi o pravnom lijeku sadržava dulji rok za pokretanje spora od roka propisanog zakonom, tužba se može podnijeti u roku navedenom u uputi o pravnom lijeku.

(5) Ako pojedinačna odluka sadržava uputu o pravnom lijeku u kojoj je pogrešno navedeno da tužba nije dopuštena, tužba se može podnijeti u roku od 90 dana od dana kad je stranka saznala ili mogla saznati za mogućnost podnošenja tužbe.

Ocjenjivanje pretpostavki za vođenje upravnog spora

Članak 30.

Sud će rješenjem odbaciti tužbu, jer ne postoje pretpostavke za vođenje spora, ako utvrdi:

1. da je tužba podnesena nepravodobno ili prijevremeno,
2. da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo ili pravni interes tužitelja,
3. da protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskorišten redovit pravni lijek,
4. da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora,

5. da već postoji pravomoćna odluka donesena u upravnom sporu u istoj stvari,
6. da je tužba podnesena protiv postupovne odluke, osim ako zakonom nije drukčije propisano,
7. da je tužba podnesena u stvari koja ne može biti predmet upravnog spora.

Dostava tužbe

Članak 32.

- (1) Sud tužbu sa svim priložima dostavlja na odgovor tuženiku i zainteresiranim osobama.
- (2) Sud određuje rok za odgovor na tužbu prema okolnostima slučaja koji ne može biti kraći od osam niti dulji od 30 dana.
- (3) U odgovoru na tužbu tuženik se treba izjasniti o zahtjevima i navodima tužbe te predložiti dokaze kojima potkrepljuje svoje navode. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan priložiti sve dokaze kojima raspolaže.
- (4) Odgovor na tužbu predaje se prema pravilima o predaji podnesaka. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan sudu dostaviti sve spise koji se odnose na predmet spora. Ako tuženik ne dostavi sve spise predmeta ili izjavi da ih ne može dostaviti, sud može riješiti spor i bez spisa predmeta.

Obveza dostave isprava kojima raspolažu javnopravna tijela

Članak 35.

- (1) Na zahtjev suda javnopravna tijela dostavit će isprave kojima raspolažu.
- (2) Javnopravna tijela navest će koje se isprave ili dijelovi isprava smatraju tajnom prema zakonima o zaštiti i tajnosti podataka te u njih stranke ne mogu imati uvid.

Zakazivanje rasprave

Članak 37.

- (1) Ročište za raspravu zakazuje sudac pojedinac.
- (2) Sudac pojedinac na ročište poziva stranke te svjedoke i vještake.
- (3) U pozivu će se navesti da se presuda može donijeti i bez nazočnosti stranke u raspravi. Strankama se poziv mora uručiti najkasnije osam dana prije održavanja ročišta na koje su pozvane.

Tijek rasprave

Članak 39.

- (1) Sudac pojedinac otvara raspravu i objavljuje predmet raspravljanja.
- (2) Sudac pojedinac utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerava jesu li uredno pozvane i jesu li opravdale svoj izostanak.
- (3) Ako stranka ili drugi sudionik spora bez opravdanog razloga ne dođu na ročište, rasprava se može održati i bez njihove prisutnosti.
- (4) Sudac pojedinac rukovodi raspravom.
- (5) Kada sud ocijeni da je o predmetu raspravljeno dovoljno da se može donijeti presuda, rasprava se zaključuje. Rasprava se može ponovo otvoriti ako je to potrebno radi razjašnjenja pojedinih važnih pitanja.
- (6) O raspravi se vodi zapisnik.

Prekid upravnog spora

Članak 45.

- (1) Sud će rješenjem prekinuti spor:
 1. do pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu,
 2. kad je to propisano zakonom.
- (2) Sud rješenjem može prekinuti spor:
 1. dok se ne odluči o prethodnom pitanju ako je postupak o prethodnom pitanju pokrenut pred sudom ili nadležnim javnopravnim tijelom,
 2. dok Visoki upravni sud ne odluči o zakonitosti općeg akta koji se u konkretnom slučaju primjenjuje,
 3. kad je to propisano zakonom.
- (3) Protiv rješenja o prekidu spora može se podnijeti žalba.
- (4) Za trajanja prekida spora prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje radnji u sporu te sud ne može poduzimati nikakve radnje.
- (5) Čim prestanu razlozi prekida, sud će donijeti rješenje o nastavku spora na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti. Rokovi koji su zbog prekida spora prestali teći počinju iznova teći od dostave rješenja o nastavku spora.

Obustava upravnog spora

Članak 46.

(1) Sud će rješenjem obustaviti spor:

1. kad tužitelj umre ili prestane postojati, a spor se s obzirom na narav upravne stvari ne može nastaviti,

2. kad nastupe razlozi propisani člankom 41. stavkom 1. i 2., člankom 43. stavkom 1., člankom 68. stavkom 2. ili člankom 88. ovoga Zakona,

3. kada se iz cjelokupnog stanja spora može zaključiti da je tužitelj odustao od tužbenog zahtjeva.

(2) Rješenje o obustavi spora sud će dostaviti svim strankama u sporu te nasljednicima odnosno pravnim slijednicima tužitelja koji je umro ili prestao postojati, nakon što oni budu utvrđeni.

(3) Sud će nasljednicima umrlog tužitelja, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, postaviti privremenog zastupnika kojemu će dostaviti rješenje o obustavi spora, ako ocijeni da bi ostavinski postupak mogao dulje trajati.

(4) Kad je pravna osoba prestala postojati, sud će rješenje o obustavi spora dostaviti drugim strankama i pravnom slijedniku tužitelja nakon što on bude utvrđen.

(5) Protiv rješenja o obustavi spora stranka može podnijeti žalbu. Dok se postupak po žalbi o obustavi spora ne završi, na rokove za poduzimanje radnji te na prava stranaka na odgovarajući način primijenit će se pravila o prekidu spora.

Održavanje reda

Članak 54.

(1) Sudac pojedinac brine se o održavanju reda tijekom spora.

(2) Osobi koja sudjeluje u sporu te u podnesku ili na raspravi vrijeđa sud, stranku ili drugog sudionika spora, ometa rad suda ili ne postupa po uputama suda za održavanje reda, sud može izreći, opomenu, novčanu kaznu ili udaljenje s rasprave prema pravilima kojima su uređene zaštita suda, stranaka i drugih sudionika od uvredljivih podnesaka i održavanje reda na glavnoj raspravi u parničnom postupku.

Sadržaj presude

Članak 60.

(1) Presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.

(2) Uvod sadržava:

1. naznaku da se odluka izriče u ime Republike Hrvatske,
2. naziv suda,
3. ime i prezime, odnosno suca pojedinca i zapisničara,
4. ime i prezime ili naziv te adresu stranaka i osoba ovlaštenih za zastupanje,
5. kratku oznaku predmeta spora,
6. datum odluke.

(3) Izreka sadržava odluku suda.

(4) U obrazloženju sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je činjenice sud utvrđivao, zašto i kada ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom spora.

(5) Uputom o pravnom lijeku stranka se obavješćuje može li protiv presude podnijeti žalbu, kojem sudu, u kojem roku i na koji način.

(6) Izvornik presude potpisuje sudac pojedinac.

Objava presude

Članak 61.

- (1) Presuda se objavljuje na ročištu na kojem je rasprava zaključena.
- (2) Presudu objavljuje sudac pojedinac.
- (3) Sudac pojedinac javno će pročitati izreku i ukratko obrazložiti presudu.
- (4) Ako zbog složenosti predmeta spora sud ne može odlučiti odmah nakon zaključenja rasprave, objava presude može se odgoditi najviše osam dana od dana zaključenja rasprave. Datum objave presude odredit će se odmah.

Dostava presude

Članak 62.

Presuda se dostavlja svim strankama u sporu.

Kad je u sporu održana rasprava, presuda će se strankama otpremiti u roku od 15 dana od dana objave.

Rješenje

Članak 65.

- (1) O postupovnim pitanjima sud odlučuje rješenjem.
- (2) Rješenja koja se donose na raspravi objavljuje sudac pojedinac.
- (3) Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak od trenutka objave. Rješenje doneseno izvan rasprave sud će strankama dostaviti pisanim ili elektroničkim putem. Rješenje u pisanom ili elektroničkom obliku prema strankama ima učinak od trenutka uredne dostave.
- (4) Pisani otpravak rješenja sadržava uvod i izreku. Rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo kad sud to smatra potrebnim. Ako je protiv rješenja dopuštena žalba, pisani otpravak rješenja mora sadržavati i uputu o pravnom lijeku.

ŽALBA

Žalba protiv presude

Članak 66.

- (1) Protiv presude upravnog suda stranke mogu podnijeti žalbu zbog:
 1. bitne povrede pravila sudskog postupka,
 2. pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja u sporu,
 3. pogrešne primjene materijalnog prava.
- (2) Žalba se može podnijeti kada je upravni sud presudom sam odlučio o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke.
- (3) Bitna povreda pravila sudskog postupka postoji kad upravni sud u tijeku spora nije primijenio ili je nepravilno primijenio odredbe ovoga Zakona, a to je utjecalo na donošenje zakonite i pravilne presude.
- (4) Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u sporu postoji kad je upravni sud kakvu odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio ili je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak.
- (5) Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kad upravni sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio.
- (6) Žalba ne odgađa izvršenje pobijane presude. Na prijedlog žalitelja Visoki upravni sud može odgoditi izvršenje pobijane presude.

Odricanje od žalbe i povlačenje od žalbe

Članak 68.

- (1) Stranka se može odreći prava na žalbu od objave presude, a ako presuda nije objavljena, od dostave prijepisa presude do isteka roka za podnošenje žalbe.
- (2) Stranka može povući žalbu do donošenja drugostupanjske presude. U tom slučaju sud obustavlja spor.
- (3) Odricanje od žalbe i povlačenje žalbe mora biti izričito i ne može se opozvati.

Postupanje upravnog suda po žalbi

Članak 71.

- (1) Nepravodobnu žalbu ili žalbu podnesenu od neovlaštene osobe upravni sud će odbaciti rješenjem u roku od 15 dana od njezina primitka.
- (2) Ako je žalba neuredna, upravni sud će u roku od 15 dana od primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će žalbu rješenjem odbaciti kao neurednu.
- (3) Primjerak uredne žalbe upravni sud će u roku od osam dana dostaviti sa svim spisima Visokom upravnom sudu na odlučivanje

Postupanje Visokog upravnog suda po žalbi

Članak 72.

- (1) Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti nepravodobnu žalbu, žalbu podnesenu od neovlaštene osobe, odnosno neurednu žalbu ako je to propustio učiniti upravni sud.
- (2) Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti žalbu kao nedopuštenu ako ne postoji osnova za podnošenje žalbe određena člankom 66. stavkom 1. i 2. ovoga Zakona.
- (3) Visoki upravni sud dostavit će žalbu svim strankama u sporu te zatražiti od njih da se u roku od osam dana očituju odgovorom na žalbu.
- (4) Odgovor na žalbu predaje se sukladno pravilima o predaji podnesaka.
- (5) Odgovor na žalbu Visoki upravni sud bez odgode će dostaviti žalitelju.

Drugostupanjska presuda

Članak 75.

- (1) Na sadržaj presude Visokog upravnog suda odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude, s time da uvod presude sadrži ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća.

- (2) Vijeće donosi presudu većinom glasova.
- (3) O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.
- (4) U obrazloženju presude Visoki upravni sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.
- (5) Visoki upravni sud presudu dostavlja strankama.

OBNOVA SPORA

Razlozi obnove

Članak 76.

(1) Spor okončan presudom obnovit će se na prijedlog stranke:

1. ako je konačnom presudom Europskog suda za ljudska prava odlučeno o povredi temeljnog ljudskog prava ili slobode na drukčiji način od presude suda,
2. ako se presuda temelji na prethodnom pitanju, a nadležni sud ili drugo javnopravno tijelo o tom je pitanju poslije odlučilo u bitnim točkama drukčije,
3. ako je do odluke suda došlo zbog kaznenog djela suca ili službenika suda,
4. ako se odluka suda temelji na ispravi koja je krivotvorena ili u kojoj je ovjeren neistinit sadržaj, ili ako se odluka suda temelji na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili stranke,
5. ako je u donošenju odluke sudjelovao sudac koji je prema članku 15. ovoga Zakona morao biti izuzet.

(2) Prijedlog za obnovu spora podnosi se sudu koji je donio presudu najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je stranka saznala za razlog obnove. Nakon proteka jedne godine od pravomoćnosti presude obnova se ne može predložiti iz razloga propisanog stavkom 1. točkom 5. ovoga članka.

(3) U prijedlogu se mora navesti:

1. oznaka presude donesene u sporu kojeg se obnova traži,
2. zakonska osnova obnove i dokazi koji je čine vjerojatnom,
3. dokazi da je prijedlog podnesen u zakonskom roku,
4. ostali podaci propisani člankom 49. stavkom 2. ovoga Zakona.

Članak 78.

(1) Stranke u upravnom sporu mogu zbog povrede zakona predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude upravnog suda ili Visokog upravnog suda.

(2) Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude može podnijeti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u roku od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne sudske presude strankama. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovaj zahtjev može podnijeti i po službenoj dužnosti.

(3) O zahtjevu odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću koje čini pet sudaca.

(4) Sud protiv čije presude je podnesen zahtjev iz stavka 2. ovoga članka i javnopravno tijelo kao tuženik dužni su bez odlaganja dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, na njegov zahtjev, sve spise predmeta.

(5) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske usvoji zahtjev, može ukinuti presudu i vratiti predmetna ponovno rješavanje ili preinačiti presudu.

IZVRŠENJE SUDSKIH ODLUKA

Izvršnost sudskih odluka

Članak 80.

(1) Presuda postaje izvršna nakon dostave stranci, ako presudom nije određen drugi rok za izvršenje.

(2) Rješenje postaje izvršno nakon objave, odnosno dostave stranci, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Izvršenje presuda

Članak 81.

(1) Izvršenje presude kojom je sud riješio stvar dužan je osigurati tuženik.

(2) Kad je presudom poništena pojedinačna odluka tuženika, a stvar nije riješena, tuženik je obvezan postupiti sukladno izreci presude, najkasnije u roku od 30 dana od dostave presude. Tuženik je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama suda.

(3) Ako tuženik ne osigura izvršenje presude u određenom roku, tužitelj može zahtjevom za izvršenje od suda zahtijevati izvršenje presude.

(4) Izvršenje se provodi prema pravilima kojima je uređeno izvršenje u općem upravnom postupku.

Izvršenje rješenja

Članak 82.

- (1) Rješenje izvršava sud koji je rješenje donio.
- (2) Izvršenje novčanih obveza određenih rješenjem provodi se u skladu s propisima kojima je uređeno sudsko izvršenje.

OCJENA ZAKONITOSTI OPĆIH AKATA

Pokretanje postupka

Članak 83.

- (1) Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osoba ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom ako je pojedinačnom odlukom javnopravnog tijela koja se temelji na općem aktu došlo do povrede njihova prava ili pravnog interesa. Zahtjev se podnosi u roku od 30 dana od dostave odluke.
- (2) Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud može pokrenuti po službenoj dužnosti ili na zahtjev suda.

Sadržaj i predaja zahtjeva

Članak 84.

- (1) Zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta mora sadržavati:
 1. osobno ime, odnosno naziv i adresu podnositelja,
 2. naziv osporenog općeg akta i naznaku njegovog donositelja,
 3. oznaku odredbi kojih se zakonitost osporava,
 4. razloge nezakonitosti općeg akta,
 5. potpis podnositelja.
- (2) Podnositelj zahtjeva iz članka 83. stavka 1. ovoga Zakona mora u zahtjevu učiniti vjerojatnim da je primjenom općeg akta povrijeđeno njegovo pravo ili pravni interes.
- (3) Zahtjev se predaje Visokom upravnom sudu odgovarajućom primjenom odredbi članka 25. stavka 1. do 3. ovoga Zakona.

POSEBAN NAČIN RJEŠAVANJA UPRAVNIH SPOROVA

Sudska nagodba

Članak 89.

- (1) Stranke mogu tijekom spora pred sudom sklopiti nagodbu o predmetu spora.
- (2) Nagodba se ne može sklopiti o zahtjevima kojima stranke ne mogu raspolagati.
- (3) Sud će tijekom spora upozoriti stranke na mogućnost sklapanja nagodbe i pomoći im pri sklapanju nagodbe. Sudska nagodba unosi se u zapisnik koji potpisuju i stranke.
- (4) Ako se nagodba odnosi na cjelokupni tužbeni zahtjev, sud će rješenjem obustaviti spor, a ako se odnosi na dio tužbenog zahtjeva, sadržaj nagodbe sud će uključiti u izreku presude.

OBRAZAC IZVJEŠTAJA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU		
Naslov dokumenta	Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima	
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa	
Svrha dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću	
Datum dokumenta	studeni 2014.	
Verzija dokumenta	Prva	
Vrsta dokumenta	Izvješće	
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	Stručna javnost - sudovi	
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?	-	<i>Internetska stranica Vlade</i>
	www.mprh.hr	<i>Internetska stranica tijela nadležnog za izradu nacrtu</i>
	-	<i>Druge internetske stranice</i>
Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Nacrt prijedloga Pravilnika objavljen je 26. lipnja 2014. godine i nalazio se na internetskoj stranici do 11. srpnja 2014. godine	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Pučka pravobraniteljica	
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI <u>Primjedbe koje su prihvaćene</u>	1. Boljim normativnim uređivanjem ZUS-a potrebno je osigurati izvršenje presuda upravnih sudova i Visokog upravnog suda (donošenjem odluka pune jurisdikcije), a za neizvršavanje presuda treba propisati postupak kao i sankcije kojih sada u ZUS-u, kao ni u ZUP-u i brojnim posebnim zakonima nema. Pravo na žalbu protiv prvostupanjskih presuda upravnih sudova potrebno je propisati na način, da	

se u pravilu osigura dvostupanjski sudski postupak, a samo iznimno može se propisati kada žalba nije dopuštena protiv prvostupanjskih presuda, kako se ne bi stvarala različita sudska praksa, a time i nejednaka zaštita prava građana.

- u cijelosti inkorporirano u zakonu, članak 81. Zakona o upravnim sporovima (dalje:ZUS) izmijenjen je na način da je predviđena sankcija za neizvršenje sudske odluke.
- sprječavanje različite prakse riješeno je izmjenama članaka 30. i 66. ZUS-a.

Postupak ocjene zakonitosti općih akata potrebno je pobliže urediti: osobito ovlasti za podnošenje zahtjeva (dodati javnopravna tijela i prema posebnim propisima i Pučkog pravobranitelja koji je prema Ustavnom Zakonu o Ustavnom sudu i nadalje ovlaštenu podnositelj zahtjeva i za ocjenu zakonitosti općih akata). Slijedom promjena nadležnosti nadzora zakonitosti općih akata JLS a koje ZUS propisuje unutar djelokruga Visokog upravnog suda, potrebno je u izmjenama dodati i pučkog pravobranitelja kao ovlaštenog podnositelja zahtjeva. Ujedno, rokove za podnošenje zahtjeva potrebno je produžiti u funkciji zaštite prava građana.

- u cijelosti inkorporirano u zakonu, za podnošenje inicijative od strane građana i pučkog pravobranitelja nije propisano ograničenje rokom.

Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga neprihvatanja

Budući da se upravni nadzor zakonitosti općih akata loše provodi ili se uopće ne provodi, o toj temi je potrebno provesti široku stručnu raspravu, kako bi se i iznašla bolja normativna rješenja i za sudski nadzor zakonitosti. To stoga, što se općim aktima sve više vrijeđaju prava građana, osobito općim aktima o cijenama javnih usluga, a građani nemaju mogućnosti učinkovito štititi svoja prava ili je to tako složeno da je rezultat isti. Stručna rasprava bi trebala ujedno ukazati i na loše uređivanje ove materije u brojnim posebnim zakonima koje priječi učinkovitu zaštitu prava građana.

- nije prihvaćeno jer nije predmet normativnog uređenja spora

Ocjena zakonitosti statuta jedinica lokalne samouprave kao samoupravnih općih akata koja je prema Rješenju o razgraničenju nadležnosti Ustavnog suda i Visokog upravnog suda u nadležnosti Ustavnog suda, te je naknadno i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi usklađen s tim stajalištem Ustavnog suda. Međutim, to nije dobro rješenje iz više razloga, a osobito ako se postupak ocjene zakonitosti odredbe statuta i drugog općeg akta odnosi na isti sadržaj, a postupak se provodi odvojeno pred ovim sudovima i može imati različiti ishod ocjene zakonitosti, iako se radi o istoj nezakonitosti u dva opća akta. Nerijetko lokalne jedinice isti sadržaj ponavljaju u statutu i drugom općem aktu koji se donosi na temelj statuta.

- nije prihvaćeno jer je o tom pitanju Ustavni sud Republike Hrvatske zauzeo drugačije stajalište

Stalna edukacija sudaca je potreba, ali jednako tako (ili još više) i edukacija službenih osoba javnopravnih tijela koje donose upravne akte i izvršavaju presude, a istovremeno nemaju potrebna znanja o zastupanju pred upravnim sudovima. Ovu edukaciju potrebno je proširiti i na ZUP, uvođenjem licenci za službene osobe koje mogu voditi upravni postupak i donositi upravne akte, a time i zastupati na sudu. Ta obveza posjedovanja licenci morala bi se odnositi i na ovlaštene čelnike javnopravnih tijela koji su sada po sili zakona (ZUP-a) ovlaštene donositi najsloženije upravne akte, a nemaju često ni formalne uvjete u pogledu vrste i stupnja stručne sprema za obavljanje tih poslova, a osobito potrebna stručna znanja.

- nije prihvaćeno jer nije predmet ovog zakona. Pitanje edukacije sudaca i službenika te licenciranje službenika odnosno čelnika treba riješiti odgovarajućim programima cijelo životnog obrazovanja i organizacijskim propisima, a ne ovim Zakonom.

2. Koristimo prigodu ukazati i na probleme koje smo uočili razmatrajući i postupajući po pritužbama na diskriminaciju vezano uz stvarne mogućnosti utvrđivanja diskriminacije u upravnim sporovima.

ZSD propisuje što se, pod kojim uvjetima i po kojim osnovama smatra diskriminatornim postupanjem. ZSD određuje i institucionalni okvir za zaštitu od diskriminacije u kojem sudovi imaju najvažnije mjesto. ZSD-om, čl. 16. st. 1. je propisano da svatko tko smatra da mu je zbog diskriminacije povrijeđeno neko pravo može tražiti zaštitu tog prava u postupku u kojem se o tom pravu odlučuje kao o glavnom pitanju (pitanje diskriminacije se tada cijeni kao tzv. prethodno, prejudicijelno pitanje), a može tražiti i zaštitu u posebnom postupku propisanom čl. 17 ZSD-a. Ovdje ćemo se ograničiti samo na prvu zakonsku mogućnost iz čl. 16 st. 1. ZSD-a.

Postupajući po pritužbama i prateći primjenu ZSD u sudskim postupcima, uočili smo kako i nakon pet godina od stupanja na snagu ZSD-a, još uvijek postoje dubioze oko nadležnosti i mogućnosti efikasne zaštite od diskriminacije u upravnim sporovima.

Brojne su situacije u kojima je moguće diskriminatorno postupanje pred različitim javnopravnim tijelima (dapače, sukladno čl. 8. područje pravosuđa i uprave je posebno navedeno kao područje u kojem se ZSD primjenjuje) primjerice, prema državnim službenicima u postupcima raspolaganja po osnovi dobi ili političkog uvjerenja, pri čemu se ne smije zanemariti činjenica da se njihova radna prava ostvaruju u upravnim postupcima, kasnije i upravnim sporovima.

Slijedom navedenog, svako nerazmatranje pitanja diskriminacije u upravnom sporu, uključivo i raspravljanje o naknadi štete, a koja mogućnost postoji po sada važećem Zakonu o upravnim sporovima, već eventualno upućivanje tužitelja da to čine isključivo pri redovnim sudovima u posebnim postupcima, ne samo da bi generiralo nove sudske postupke i opterećivalo sudove, već bi i sustav zaštite od diskriminacije učinilo nedostupnijim i neefikasnijim. Stoga i pored odredbi ZSD-a, kako bi se izbjegla pravna nesigurnost i različita tumačenja propisa u praksi, predlažemo da se pitanje prethodnog utvrđivanja diskriminacije u upravnim sporovima riješi propisivanjem u nadležnost upravnih sudova.

I za kraj, samo informacija kako se pred Europskim sudom za ljudska prava nalazi zahtjev podnesen i zbog povrede prava na pristup sudu vezano uz neraspravljanje pitanja diskriminacije u upravnom sporu oko privremenog boravaka, a što je stranka

	<p>tražila sukladno ZSD, Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Ustavu RH.</p> <ul style="list-style-type: none">- nije prihvaćeno jer diskriminatorno ponašanje javnopravnog tijela predstavlja nezakonito postupanje, normirano u definiciji predmeta upravnog spora iz članka 3. ZUS.a.
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove